

Päiväys
24.5.2023

1 (2)

Diaarinumero
510/2023

JULKINEN KUULUTUS

Luvan hakijan valitus ympäristölupapäätöksestä

Ympäristönsuojelulain 196 §:n mukaan Vaasan hallinto-oikeuden on annettava ympäristölupapäätöstä koskeva luvan hakijan valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta. Kuulutus ja valitusasiakirjat on pidettävä verkkosivuilla vähintään 14 päivän ajan. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

24.5.2023

Valituksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

Valituksen tiedoksisaantipäivä on 31.5.2023.

Asia

Luvan hakija Neova Oy on jättänyt Vaasan hallinto-oikeudelle valituksen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä 28.3.2023 nro 35/2023. Päätös koskee:

- 1) Ympäristönsuojelulain 89 §:n mukainen aloite Olkitaipaleensuon turvetuotantoalueen ympäristöluvan muuttamiseksi, Keuruu ja Multia
- 2) Olkitaipaleensuon turvetuotantoalueen ympäristöluvan lupamääräysten muuttaminen, Keuruu ja Multia

Valitusasiakirjojen nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja luvan hakijan valitusasiakirjat pidetään nähtävillä 24.5. – 21.6.2023 Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla (<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/valituskuulutukset.html>). Hallinto-oikeuden verkkosivuilla valitus on ilman liitteitä. Tieto kuulutuksesta on julkaistava Keuruun kaupungissa ja Multian kunnassa.

Hallintolain 62 b §:n mukaan julkisen kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan tiedot julkaistaan, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Henkilötiedoista julkaistaan kuitenkin ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot.

Mahdollisuus vastineen antamiseen

Vaasan hallinto-oikeus varaa asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, tilaisuuden vastineen antamiseen. Mahdollinen vastine tulee toimittaa hallinto-oikeuteen **viimeistään 21.6.2023**. Viranomaisille ja aloitteen tekijöille varataan erikseen tilaisuus vastineen antamiseen.

Vastineeseen on merkittävä sen tekijän nimi, postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite. Vastineessa on ilmoitettava asian diaarinumero 510/2023.

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään antamaan tieto kuulutuksesta myös kiinteistön mahdollisille muille omistajille ja haltijoille.

Tiedoksianto järjestäytymättömien osakaskuntien osakkaille

Hakemuksessa tarkoitetulla toiminnalla saattaa olla vaikutuksia myös seuraavilla yhteisillä maa- tai vesialueilla: 249-876-3-0 Tarhapään jakokunta.

Vaasan hallinto-oikeus
Kuulemiskanslia, 029 56 42623

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla:
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

Vaasan hallinto-oikeudelle

Asia Valitus

Valittaja Neova Oy, osakeyhtiö Jyväskylän kaupungista (y-tunnus 017-4817-6)

Valituksenalainen päätös

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston 28.3.2023 antama päätös, joka koskee Olkitaipaleensuon turvetuotantoalueen ympäristöluvan (asia 1) ja lupamääräysten (asia 2) muuttamista, Keuruu ja Multia

Vaatimukset

Neova Oy vaatii, että Vaasan hallinto-oikeus yhtiön hakemuksen hyväksyen muuttaa 3. lupamääräyksen 1. ja 2. kappaleet kuulumaan seuraavasti:

Pintavalutus kentän on saavutettava vähintään seuraavat puhdistustehot tai vaihtoehtoisesti enintään seuraavat lähtevän veden pitoisuudet:

	Puhdistusteho	Lähtevän veden pitoisuus
Kiintoaine	50 %	5 mg/l
Kokonaisfosfori	40 %	80 µg/l
Kokonaistyyppi	20 %	1 600 µg/l

Puhdistusteho lasketaan laskeutusaltaan jälkeen ennen pintavalutus kenttää ja sen jälkeen määritetyistä analyysituloksista häiriötilanteet mukaan lukien keskiarvoina mahdolliset ohjuoksutukset mukaan lukien.

Valituksenalainen päätös on kumottava ja aloite hylättävä siltä osin kuin aloitteen ja sen hyväksyvän päätöksen voidaan katsoa tarkoittavan yhtiön vaatimia tiukempien lupamääräysten asettamista.

Päätöksen liitteeksi 2 on 8.1.2010 päivätyn ja 30.11.2017 päivitetyn tuotantoalueen kartan sijaan vaihdettava muutoshakemukseen sisällytetty 8.1.2010 päivätty, 11.11.2021 päivitetty ajantasainen tuotantoalueen kartta.

Päätöksen liitteen 3 jakson ”Tehon ja päästöjen laskenta” 1. kappaleen 1. lauseeseen sisältyvä asiavirhe voidaan korjata, mikäli korjaaminen tähän valitukseen annettavan päätöksen johdosta osoittautuu tarpeelliseksi.

Perustelut Yhtiö asiassa aikaisemmin lausumansa uudistaen perusteluinaan esittää seuraavaa:

Puhdistukseen tulleen ja siitä lähteneen veden ainespitoisuudet ja pintavalutuskentän puhdistustehot ovat **kalenterivuotisesti** olleet Olkitaipaleensuolla vuosina 2019-2022 alla olevan taulukon 1 mukaiset (ks. myös liite 1). Käsitellyssä olevan muutoshakemuksen vuoksi yhtiö ei näe tarvetta esittää ja käsitellä tuloksia jaksojen 1.4.-31.10. ja muun ajan mukaisina. Taulukkoon on myös sijoitettu valituksenalaisen päätöksen mukainen puhdistuksen vaatimustaso ja kunkin vuoden fosforikuormitus (kg/a) sekä vuosien 2021 ja 2022 osalta virtaamapainotteisesti lasketut puhdistustehot ja lähtevän pitoisuudet. Fosforin vuotuiskuormituksen kehitystä on mahdollista seurata rinnan lähtevän veden pitoisuuden kehityksen kanssa.

Taulukko 1

Vuosi	Kiintoaine mg/l			Kok. P yg/l				Kok. N yg/l		
	Yp.	Ap.	%	Yp.	Ap.	%	kg/a	Yp.	Ap.	%
2019	16,9	2,6	85	594	246	59	33	2681	1458	46
2020	6,9	1,9	72	333	218	35	36	2950	1746	41
2021	6,1	1,4	77	213	103	52	13,5	2930	1706	42
2022	4,2	1,3	69	166	130	22	14,1	3200	2170	32
Ka		1,8	76		174	42	13,8~14,0		1770	40
2021 ²⁾	4,2	1,7	59	166	91	45	13,5	2402	1462	39
2022 ²⁾	3,1	1,1	65	124	111	11	14,1	2811	2000	29
Ka.		1,4	62		101	28	13,8~14,0		1731	34

Päätös

1.4.-31.10.	80 ¹⁾ (50)	80 ¹⁾ (50)	40 ¹⁾ (20)
1.11.-31.3.	50 ¹⁾	50 ¹⁾	-

tai

1.1.-31.12.	3,0	30 yg/l ja ≤ 5,8 kg/a	1000
-------------	-----	-----------------------	------

¹⁾ tavoitteelliset puhdistustehot on saavutettava samanaikaisesti kuin ehdottomina asetetut (suluisa), joten tavoitteelliset ovat määräävät, niiden alittamisen mahdollisuus on poissuljettu määräysten sanamuodoista ja perusteluista päätellen

²⁾ virtaamapainotteisesti lasketut, ovat tarkemmat kuin näytekertaisen tulosten keskiarvolaskentaan perustuvat

Lähtökohtaisesti Olkitaipaleensuon kuivatusvesien pintavalutuskenttäkäsittelylle ei ole vastaanottavien vesistöjen tilan ja kalataloudellisen merkityksen kannalta perusteita asettaa muita tuotantoalueita tiukempia puhdistusvaatimuksia. Lisäksi tuotantoala on pienet 31,7 ha (sis. auma-alueita 2,2 ha), ojitetu pintavalutuskenttä ylimitoitettu 6,6 % valuma-alueestaan ja tuotantoala vähäiseksi katsottavat 0,86 % 3. jaotuksen valuma-alueestaan. Vaikutusten kohteena ei ole erityistä luonnonolosuhdetta, jonka huonontumista aiheuttavaan toimintaan ei voitaisi myöntää lupaa.

Olkitaipaleensuo on aikoinaan metsälannoitettu. Lannoitus ja sen kuormituksellinen merkitys ei ole ollut luvan hakijan tiedossa ja otettavissa huomioon hakemuksen kuormitusarvioineen laatimisessa. Lannoitus kuormitusvaikutuksineen on tullut esille kuntoonpanovaiheessa käynnistettäessä kuormitustarkkailu. Lannoituksesta johtuen niin käsiteltävän kuin lähtevän veden kokonaisfosforipitoisuudet ovat olleet korkeita, mutta alkaneet vuosittain alentua tasaisesti (sama mutta lievemmin ilmenee työssä). Kuormitustarkkailun tuloksista voi päätellä, että lannoitus on kohdistunut tuotantoalaksi suunniteltuun ja valmisteltuun osaan suoaluetta, ei suon reuna-alueelle sijoittuvaan pintavalutuskenttään. Tätä käsitystä tukevat korkeat fosforipitoisuudet kentälle johdettavassa vedessä ja alentuneet siltä lähtevässä (ks. taulukko 1 edellä).

Kiintoaine. Lähtevän veden kiintoainepitoisuudet (2019-2022, ka. 1,8 mg/l) ovat olleet huomattavasti alhaisemmat kuin verrokkikohteilla keskimääräisesti (2011-2015, ka. 5,4 mg/l). Pitoisuudet ovat olleet hyvin lähellä luonnonveden 1 mg/l pitoisuutta, 2020-2022 alle vanhan 2 mg/l. Vuonna 2022 80 % tehovaatimuksen kalenterivuotisesti täytyminen olisi edellyttänyt kiintoainepitoisuuden leikkaamista alle luonnonveden tasoon (so. 0,84 mg/l), vuosina 2020 ja 2021 lähelle sitä (so. 1,38 mg/l ja 1,22 mg/l). Silloin kun käsittelyyn tulevan veden pitoisuus Olkitaipaleensuolla on ≤ 5 mg, 80 % teholla saavutettaisiin tai alitettaisiin lähtevässä 1 mg/l pitoisuus. Näin ollen vaihtoehtoisen 3 mg/l enimmäispitoisuusrajan, joka on alittunut kaikkina vuosina 2019-2022, ja 80 % puhdistusvaatimuksen kesken vallitsee perustelemattomissa oleva ristiriita. 80 % puhdistusteho on saavutettu vain kuntoonpanon ensimmäisenä vuotena 2019, jonka mukainen kuormitustilanne ei tule toistumaan toiminnan kestäessä. Tuolloin puhdistuksen tulleen veden pitoisuus on ollut korkeahko 17,0 mg/l, mikä on mahdollistanut suuren 85 % tehon. Vakiintuneissa olosuhteissa, jolloin puhdistukseen tulevan pitoisuus on enintään luokkaa 10 mg/l, ei ole mahdollista eikä myöskään tarpeellista päästä 80 % tehoon. Tuolloin ei myöskään ole mahdollista säännönmukaisesti päästä keskim. 3 mg/l lähtevän veden pitoisuuteen, ainakin siihen jää varteenotettava riski. Perusteita asettaa 50 % suurempi puhdistustehovaatimus ei vaihtoehtoisestikaan ole. Enimmäispitoisuusrajan on syytä olla asetettua hieman korkeampi. Muutoshakemuksen ko. osin hyväksymistä puoltaa se, että toteutunut kuormitus (kg/a) on ollut ympäristölupahakemuksessa arvioitua ja 2016 ominaiskuormituselvityksen laskentasuureiden mukaan määräytyvää pienempi (ks. taulukko 2, jäljempänä).

Typpi. Typen osalta tulokset ovat verrokkikohteiden kokoluokassa tai vaihteluvälissä. Tähänastisten tulosten kehityssuunnan perusteella 40 % puhdistustehovaatimusta ei ole mahdollista saavuttaa säännönmukaisesti (jos ollenkaan) vastaisuudessa. Myöskään ei ole mahdollista päästä sille vaihtoehto-

sena asetettuun 1 000 yg/l raja-arvoon tai sen alle. Esitetyn 1 600 yg/l raja-arvon alittaminen ollee mahdollista joinakin vuosina (so. satunnaisesti) ja puhdistustehon 20 % lähes säännönmukaisesti kuitenkin siten, että jompikumpi täyttyy. Yhtiön tiedossa ei ole syitä, joidenka johdosta 20 % puhdistusteho ei olisi riittävä myös Olkitaipaleensuolla. Esitetty ja perusteltu 1 600 yg/l raja-arvo on käsittelyvaatimuksena lukuisissa ympäristöluvista. Muutoshakemuksen ja valituksen hyväksymistä puoltaa se, että toteutunut kuormitus (kg/a) on ollut ympäristölupahakemuksessa arvioitua ja 2016 ominaiskuormituslaskennan laskentasuureiden mukaan määräytyvää pienempi (ks. taulukko 2, alla).

Fosfori. Mittapadolla lähtevän veden fosforipitoisuudet ovat vuosien 2021 ja 2022 tasoillekin alentuneina olleet suurehkoja, mutta kuitenkin alle 2-kertainen verrokkikohteiden 66 yg/l keskimääräisestä. Tähänastinen enemmän kuormitettava jakso on kestänyt neljä vuotta. Toiminnan kestoksi on arvioitu n. 35 vuotta. Kun alueelta lähtevän veden fosforipitoisuuksissa vastaisuudessa mitään ilmeisemmin tapahtuu alentumista, vesistövaikutukset tulevat pienentymään alentuneista nykyisistäkin. Koska vuosien 2019 ja 2020 kuormitustasojen, jotka ovat saaneet ansaitsemiensa suuremmat mittasuhteet, toistuminen on poissuljettua. Sellaisten varalta ei ole tarpeen asettaa määräyksiä, eivätkä ne saa vaikuttaa asiassa annettavan ratkaisun lopputulokseen. Muutoshakemuksen tekemiseen johtaneet syyt aloitteen ohella liittyvät vuosiin 2019-2021, joi-
na puhdistustehovaatimukset eivät ole kaikkina jaksoina täyttyneet kiintoaineen ja kokonaisfosforin osalta. Ratkaisevat syyt muutoshakemuksen tekemiseen siis ovat täyttymättä jääneet puhdistustehot, eivät lähtevän veden keskimääräiset ainespitoisuudet ja vuotuiskuormitukset sinällään. Aloitteessa ja valituksenalaisessa päätöksessä yksinomaan korostuu lupahakemuksen kuormitusarvion ja toteutuneen fosforikuormituksen vuosiin 2019 ja 2020 liittyvä n. 3-kertainen suuruusero, joka $\frac{1}{3}$ osalta johtuu laskentaperusteisista syistä (maantieteellisesti parempien soveltuvien puuttumisesta johtuen lupahakemuksessa käytetty Pohjois-Pohjanmaan tuotantoalueiden 2001-2006 ominaiskuormituslukuja). Fosforin vuotuiskuormitus on pienentynyt ja jo vuonna 2021 ollut lähellä aliarvioitua 10 kg/a, 13,8 kg/a $\Leftrightarrow$ 10 kg/a (ks. taulukko 2, alla):

Taulukko 2

Kuormitus	Kiintoaine		Kok. P		Kok. N	
	Kuntoonpano	Tuotanto	Kuntoonpano	Tuotanto	Kuntoonpano	Tuotanto
Hakemus ¹⁾	583	510	10	3,7	569	139
Hakemus ²⁾	1119	794	17	7,6	271	239
Tot. 2019	557	-	33 ³⁾	-	192	-
Tot. 2020	324	-	36 ³⁾	-	255	-
Tot. 2021	225	-	13,8 ³⁾ ja 4)	-	215	-
Tot. 2022	143	-	14,1 ⁴⁾	-	257	-

¹⁾hakemuksen arvio muunnettuna 31,7 ha tuotantoalalle ja brutoksi

²⁾kuormitusarvio 2016 ominaiskuormituslaskennan lukujen perusteilla, joiden mukaisesti arvio hakemukseen nyt tehtäisiin (n. 2017 alkaen)

³⁾vuosien 2019-2021 kuormitus ka. 27 kg/a (2019 ja 2020 ka. 34,5 kg/ha)

⁴⁾2021-2022 vuotuiskuormitus ka. 13,8 kg/a $\approx$ 14,0 kg/a

Tuotanto ei ole käynnistynyt toistaiseksi. Sen aikaisesta vuotuiskuormituksesta ei ole esitettävissä tuloksia. Vuoden 2022 suuret ilmentävät kuntoonpanovaiheen jälkeisen levossa olevaiheen kuormitusta. Vuosien 2021 ja 2022 ravinnepitoisuuksissa olevat erot voivat johtua valuntaolosuhteiden vaihteluista niin pitoisuuksien kuin vuotuiskuormituksenkin suhteen. Aloitetta ja muutoshakemusta ei käsityksemme mukaan ole mahdollista ratkaista osaksikaan vuosien 2019 ja 2020 tulosten perusteella. Muutoshakemukseen on vuoden 2016 ominaiskuormitusselvityksen tulosten perusteella tehty pätevämpi kuormitusarvio, johon toteutuneita vuotuiskuormituksia on mahdollista paremmin vertailla. Siihen verrattuna vuosien 2019 ja 2020 fosforikuormitus on ollut n. 2-kertainen, ei 3-kertainen. Vuosina 2021 ja 2022 vuotuiskuormitus on merkittävästi pienentynyt ja ollut nykyisen arviointitavan mukaista pienempää, 2021-2022 ka. 13,8 kg $\Leftrightarrow$ 17 kg/a ja lähellä ympäristölupahakemuksen 10,5 kg/a arviota, 13,8 kg/a $\Leftrightarrow$ 10 kg/a (ks. taulukko 2 edellä). Tuo 17 kg/a arvio kuvaa normaalin tilanteen, ei metsälannoitusta kuvaavan tilanteen mukaista vuotuiskuormitusta. Myös tuotantoajalle muutoshakemuksessa arvioitu 7,6 kg/a perustuu normaaliin tilanteeseen (so. suon luontaisiin ravinnetasoihin), jossa metsälannoitus ei ole vaikuttamassa vuotuiskuormitusta kohottavasti (suureen joukkoon verrokkikohteita voi ominaiskuormituslukuja hieman kohottavasti sisältyä joitakin metsälannoitettuja kohteita, tuotantokentät ja/tai pvk). Voidaan kysyä, olisiko ollut mahdollista riittävällä tarkkuudella arvioida vuotuisen fosforikuormituksen määrä ja pienentyminen, vaikka arviointivaiheessa tiedossa olisi ollut alueelta lähtevään kuormitukseen suurentavasti vaikuttava metsälannoitus.

Muutoshakemus ja valituksenalainen päätös koskevat tulevaa aikaa eli tuotantovaihetta. Tuotannon aikana kokonaisfosforissa ei ole mahdollista päästä lupahakemuksen mukaiseen 3,7 kg/a, korjattuun 7,6 kg/a eikä LSSAVI:n vaihtoehtoisena asettamaan 5,8 kg/a vuotuiskuormitukseen. 5,8 kg/a on 19.12.2008 päivätyssä lupahakemuksessa Pohjois-Pohjanmaan 2001-2006 tuotantoalueiden ominaiskuormituslukujen perusteella 41,5 ha hankealalle arvioitu vuotuiskuormitus, joten se ei monesta syystä sovellu raja-arvoksi. Muutoshakemuksessa - toiminnan nykyvaiheen vuoksi – ei ole voitu arvioida tulevaa vuotuiskuormitusta, mutta tarkkailujen tulosten perusteella kuormitus tuotannon alkuvuosina on kokoluokkaisesti enintään 15 kg/a. Tuotantosarkojen pinnimmaisten kerrosten, joissa lannoitusta mahdollisesti vielä on, tultua tuotetuksi, lannoituksen kuivatusvesien fosforipitoisuuksia kohottava vaikutus vaihteellisesti lakkaa. Tuolloin vuotuiskuormitus ja jo entuudestaan vähäiset pitoisuuslisät Soutujoessa ja Tarhanpäänjärvessä pienentyvät tämänhetkistä tasoista (ks. jäljempänä). Muutoshakemuksella ei edellä ilmenevistä syistä ole ollut mahdollista ja nyt ajatellen tarpeenkaan hakea lupaa pysyvälle lisäkuormitukselle.

Mikäli vuosien 2019-2021 kuormituslaskennassa olisi mitattujen kokonaisfosforin pitoisuuksien sijasta jokaisen näytekerän kohdalla laskentaperusteena käytetty muutoshakemuksen laskennoissa käytettyjä 60 yg/l ja 90 yg/l pitoisuuksia, olisi em. vuosien vuotuiskuormitus ollut ka. 8,5 kg/a ja 12 kg/a (ks. hakemus, ss. 10-12). Tämä ja edellä taulukossa 1 esitetyt vuotuiskilot ilmentävät, että vuotuiskuormituksen määrän kannalta kovin suurta merkitystä ei ole

sillä, että lähtevän veden keskimääräinen fosforipitoisuus sijoittuu välille 60 yg/l – 130 yg/l. Puhutaan vain muutamien kilojen suuruisista eroista. Käytettiinpä niistä mitä tahansa kaikki kilomäärät vuoden pituisen jakson aikana vaihteittain lähtevinä ja tehokkaasti sekoittuneina näkyvät Soutukoki- ja Tarhanpääjärvipisteillä käytännössä hyvin vähäisinä pitoisuuslisinä ja keskinäisesti vertailtuna mitättöminä pitoisuuslisäeroina. Kun pitoisuuslisät ovat hyvin vähäisiä, ovat vähäisiä myös niistä aiheutuvat välittömät (vedenlaadulliset) ja välilliset (kalataloudelliset) vaikutukset.

Käynnistyvän tuotannon alkuvuosina metsälannoitus tulee vaikuttamaan siten, että fosforikuormitus on verrokkikohteiden keskimääräistä 7,6 kg/a jonkin verran suurempaa. Koska suure on keskimääräinen, on vuotuiskuormitus 7,6 kg/a suurempaa noin ½:lla verrokkikohteitakin (so. 31,7 ha tuotantoalalta), joten saman toteutuessa Olkitaipaleensuolla kysymys ei olisi mistään poikkeuksellisesta tilanteesta. Selvää on, että kuivatusvesiä ei ole mahdollista käsitellä niin tehokkaasti, että vuotuiskuormitus saataisiin alentumaan hakemuksessa huonosti soveltuvilla perusteilla arvioituun 3,7 kg/a ja valituksenalaisessa päätöksessä asetettuun 5,8 kg/a. Siinä tuotannon vaiheessa, jossa turvekerroksesta on tullut poistetuksi lannoituksella ravinteistettu kerros ja oltaisiin ravinteisuudeltaan suon luonnontilaisessa turvekerroksessa, kokonaisfosforin määrä lähtevässä vedessä pienentyy. Samalla vuotuiskuormitus (kg/a) pienentyy, ja vähintäinkin lähenee kohti verrokkikohteiden keskimääräistä 7,6 kg/a.

Purkuvesistöjen tila ennen kuntoonpanoa selviää tarkkailujen tuloksista. Jaksojen 2019-2021 ja 2021-2022 vesistövaikutukset selviävät vaikutustarkkailun tuloksista. Mahdollista on tarkastella pitoisuusmuutoksia ja arvioida mahdollisia ns. välillisiä vaikutuksia (kalataloudellisia). Lopun toiminta-ajan osalta voidaan vain arvioida mille pitoisuustasoille lähtevän veden fosforipitoisuudet tulevat alentumaan ja vakiintumaan, mihin liittyy jossakin määrin epävarmuutta. Tiedossa on, että Olkitaipaleensuolla ei ole mahdollista toteuttaa sellaisia vesienkäsittelyratkaisuja, joilla lähtevän veden kokonaisfosforissa päästäisiin esimerkiksi 30 yg/l keskimääräiseen pitoisuuteen tai vaihtoehtoisesti 50 % saati 80 % puhdistustehoon. 50 % teho toteutuu vain n. ¼:lla ojittamattomia pintavalutuskenttiä. Tiedossa ei ole, että noin alhainen enimmäispitoisuusraja (30 yg/l) ja noin korkea puhdistustehovaatimus (80 %) olisi asetettu millekään pintavalutuskentälle. Vaatimustaso ei ole realistinen ja kohtuullinen, eikä toiminnan sallittavuuden kannalta tarpeellinenkaan. Viime vuosina myönnettyissä ympäristöluvista ojitetuille pintavalutuskentille on vakiintuneesti asetettu 40 % puhdistustehovaatimus kokonaisfosforissa. Aluehallintovirasto perustelee asettamia poikkeuksellisen tiukkoja kuivatusvesien käsittelymääräyksiä sillä, että Olkitaipaleensuon kuivatusvedet kuormittavat suuresti alapuolisia vesistöjä. Käsitys suuresta kuormittavuudesta ei kuitenkaan pidä paikkaansa.

Muutoshakemuksessa Olkitaipaleensuon pitoisuuslisävaikutuksia on arvioitu vuosien 2019-2021 ominaiskuormitusluvuilla (vuotuiskuormitus 27 kg/a) ja lähtevän veden kokonaisfosforipitoisuuksilla 60 yg/l (vuotuiskuormitus 8,5 kg/a) ja 90 yg/l (vuotuiskuormitus 12 kg/a) pitoisuuksilla. Taulukossa 4 esitetään pitoisuuslisävaikutukset vuosien 2021 ja 2022 ominaiskuormituslukujen perusteella (vuotuiskuormitus ka. 13,8 kg/a).

Taulukko 3 Olkitaipaleensuon kuormituksien laskennalliset vesistövaikutukset laskuojan suulla, Uurajärven valuma-alueen alaosa (Soutujokeen tuleva) sekä Soutujoen alueen alaosa (Tarhapäänjärveen tuleva) Olkitaipaleensuon vuosien 2019–2021 ominaiskuormitusluvuilla (vuosikuormitus ka. 27 kg/a kok. P).

Bruttopäästöt					
	MQ	COD _{Mn}	Kok.P	Kok.N	Kiintoaine
	m ³ /s	mg/l	µg/l	µg/l	mg/l
TUOTANTOVAIHE, 31,7 ha					
Laskuoja suu, Pesäjokeen tuleva					
Koko vuosi MQ	0,05	6,2	17	135	0,22
MHQ	0,47	0,7	1,9	15	0,02
Uuranjärven va, Soutujokeen tuleva					
Koko vuosi MQ	0,47	0,68	1,84	15	0,02
MHQ	4,26	0,08	0,20	2	0,00
Soutujoen a, Tarhapäänjärveen tuleva					
MQ	5,61	0,06	0,16	1	0,00
MHQ	64,26	0,01	0,01	0	0,00
Pesäjoki ap keskimääräinen vedenlaatu Olkitaipaleensuon alapuolella 2015-2022					
		23	22	527	4,5

Taulukko 4 Olkitaipaleensuon kuormituksien laskennalliset vesistövaikutukset laskuojan suulla, Uurajärven valuma-alueen alaosa (Soutujokeen tuleva) sekä Soutujoen alueen alaosa (Tarhapäänjärveen tuleva) Olkitaipaleensuon vuosien 2021–2022 ominaiskuormitusluvuilla (vuosikuormitus ka. 14 kg/a kok. P).

Bruttopäästöt					
	MQ	COD _{Mn}	Kok.P	Kok.N	
	m ³ /s	mg/l	µg/l	µg/l	
TUOTANTOVAIHE, 31,7 ha					
Laskuoja suu, Pesäjokeen tuleva					
Koko vuosi MQ	0,05	5,3	8,4	144	
MHQ	0,47	0,6	0,9	16	
Uuranjärven va, Soutujokeen tuleva					
Koko vuosi MQ	0,47	0,58	0,92	16	
MHQ	4,26	0,06	0,10	1,8	
Soutujoen a, Tarhapäänjärveen tuleva					
MQ	5,61	0,05	0,08	1,3	
MHQ	64,3	0,00	0,01	0,1	
Pesäjoki ap keskimääräinen vedenlaatu Olkitaipaleensuon alapuolella 2015-2022					
		23	22	527	

Taulukko 5 Olkitaipaleensuon kuormitusten laskennalliset vesistövaikutukset laskuojan suulla, Uurajärven valuma-alueen ala-osa (Soutujokeen tuleva) sekä Soutujoen alueen ala-osa (Tarhapäänjärven tuleva) Olkitaipaleensuon vuosina 2019–2021 määritettynä kokonaisfosforin 60 µg/l (vuosikuormitus 8,5 kg/a) ja 90 µg/l (vuosikuormitus 12 kg/a) pitoisuuksilla.

		MQ m ³ /s	Kok.P* µg/l	Kok.P** µg/l
Laskuoja suu, Pesäjokeen tuleva				
Koko vuosi	MQ	0,05	5,2	7,8
	MHQ	0,47	0,6	0,9
Uuranjärven va, Soutujokeen tuleva				
Koko vuosi	MQ	0,47	0,57	0,86
	MHQ	4,26	0,06	0,10
Soutujoen a, Tarhapäänjärven tuleva				
	MQ	5,61	0,05	0,07
	MHQ	64,26	0,00	0,01

* Kok. P pitoisuus 60 µg/l

** Kok.P pitoisuus 90 µg/l

Fosforipitoisuuslisät MQ:lla. Alla taulukkona 6 kooste taulukoista 3-5.

Taulukko 6

Jakso		Pesäjoki, tuleva	Soutujoki, tuleva	Tarhapäänjärvi, tuleva
2019-21	27 kg/a	17,00 yg/l	1,84 yg/l	0,16 yg/l
2021-22	14 kg/a	8,40 yg/l	0,92 yg/l	0,08 yg/l
90 yg/l	12 kg/a	7,80 yg/l	0,86 yg/l	0,07 yg/l
60 yg/l	8,5 kg/a	5,20 yg/l	0,57 yg/l	0,05 yg/l

Pitoisuuslisät kaikissa vaihtoehtoisissa kuormitustilanteissa on laskettu ”siirtämällä” mittapadolta lähtevä kuormitus mittapadolta lähtevän suuruusena jokaiseen alapuoliseen kolmeen pisteeseen, pitoisuuksia täysimääräisesti kohottavana, eli ottamatta huomioon kuormituksen purkuosuuksille kiinni jäämistä. Vaihteittain tapahtuva kiinni jääminen, jota ei voida numeerisesti tms. todentaa, yhdessä tehostuvan laimentumisen kanssa pienentää pitoisuuslisä purkuvesistöissä alaspäin mentäessä. Laskennallinen fosforilisä on kaikissa kuormitustilanteissa Soutujokeen tulevassa alle 1 yg/l ja Tarhapäänjärven tulevassa alle 0,1 yg/l, jotka molemmat ovat hyvin vähäisiä lisä, todellinen lisä niitäkin vähäisempi. Muutoshakemuksessa ja valituksessa esitetty enimmäispitoisuusraja 80 yg/l ei siis voisi johtaa liian suureen, ei-sallittavaan kuormitukseen.

Kiintoaine. Olkitaipaleensuon purkuvesistön keskimääräinen vuosien 2015-2022 kiintoainepitoisuus on ollut Pesäjoen alapuolella 4,5 mg/l ja Soutujoessa (Soutujoki, Hirvisuon ap) 2,6 mg/l. Tarhapäänjärvestä kiintoainepitoisuuksia ei ole määritetty, Olkitaipaleensuon purkuvesillä ei ole vaikutusta Tarhapäänjärven vedenlaatuun. Olkitaipaleensuon pintavalutuskentältä vuosina 2019-

2022 keskimääräinen kiintoainepitoisuus on ollut 1,8 mg/l. Näin ollen Olkitaipaleensuolta vuosina 2019-2022 lähteneen veden kiintoainepitoisuus on ollut huomattavasti alhaisempi kuin purkuvesistön alapuolisilta pisteiltä em. jaksoilla mitatut keskimääräisesti. Olkitaipaleensuon kuivatusvedet eivät siis suoranaisesti kohota purkuvesistöjen veden kiintoainepitoisuuksia.

Kalataloustarkkailun tulosten perusteella Pesäjoen, Soutujoen ja Tarhapäänjärven kalastossa tai kalastuksessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuosina.

Käsittelyvaatimuksia asetettaessa on otettava huomioon purkureitin merkitys eri käyttömuotojen kannalta ja arvo. Mittapadolta vedet johtuvat metsäalueiden halki kulkevaan n. 4,1 km pituiseen metsäojaan, joka yhtyy Pesäjokeen, joka taas on yhtymäkohdasta alkaen laskuunsa Soutujokeen saakka suoraosuuksiksi kaivettua peltokanavaa. Vedet johtuvat Pesäjoessa n. 1,4 km matkan ennen Soutujokeen purkautumista. Soutujoessa vedet kulkevat n. 2,5 km matkan ennen Tarhapäänjärven pohjoispäähän purkautumista (purkureittikartta, hakemuksen liitekohdassa 2). Metsäojalla ja Pesäjoella ei ole virkistyskäytöllistä eikä myöskään sanottavaa kalataloudellista merkitystä. Mittapadolta lähtevä kuormitus ei lähtevän suuruisena päädy Soutujokeen asti, vaan sitä pidättyä alaville alueille sijoittuville laskuoja- ja Pesäjokiosuuksille. Ensimmäinen merkittävä kuivatusvedet vastaanottava vesistö on Soutujoki, sen n. 2,5 km pituinen alaosa ja seuraavaksi Tarhapäänjärven pohjoispää. Merkittävä osa mittapadolta lähtevästä kuormituksesta ei päädy näihin vesistön osiin asti. Molemmilla on kalataloudellista ym. merkitystä.

Kiintoainetta ja ravinteita koskevat puhdistustehovaatimukset on asetettu erikseen sulalle ajalle (1.4.-31.10) ja muulle ajalle (1.11.-31.3). Kokonaistypen osalta tehovaatimusta ei ole muuta aikaa koskien. Vaatimukset on asetettu erisuuruisesti ehdottomina ja tavoitteellisina, joskin myös tavoitteellisten vaatimusten edellytetään täyttyvän, jolloin ne tulevat yhtä määrääviksi kuin ehdottomat. Ehdottomina asetetut siis syrjäytyvät, ikään kuin jäävät kuolleiksi numeroiksi. Tehovaatimuksista poiketen niille vaihtoehtoisina asetetut enimmäispitoisuusrajat on asetettu kalenterivuotisiksi (1.1.-31.12.). Lisäksi kokonaisfosforille on asetettu 5,8 kg/a vuotuiskuormitusraja, jonka pitäisi täytyä samanaikaisesti 30 yg/l raja-arvon kanssa. Lupakäytännössä puhdistustehot ja niille vaihtoehtoisina käytetyt enimmäispitoisuusrajat on asetettu kalenterivuotisin, ei erikseen sulalle ja routa-ajalle. Vuotuiskuormitusrajoja ei ole asetettu. Määräykset eivät ole lupakäytännön mukaisesti asetetut. Puhdistustehoja ja niille vaihtoehtoisia enimmäispitoisuusrajoja koskevat vaatimukset ovat mittaus- ja toteutumisjaksoja koskevilta osin ristiriitaiset. Noudattamisen seuranta on mahdollista, mutta tulisi olemaan merkittävässä määrin lisätyötä ja -kustannuksia aiheuttavaa, tarpeettomasti. Mitään toiminnallista ja vaikutuksellista perustetta poiketa lupakäytännön mukaisista ratkaisuista ei ole.

Valituksenalaisen päätöksen liitteenä 2 ei ole toteutetun hankkeen ja muutoshakemuksen mukainen tuotantosunnitelma. Oikea tuotantoala on 31,7 ha (ei 32,2 ha), oikea pintavalutuskentän tehollinen pinta-ala 2,3 ha ja osuus valuma-alueesta 6,6 % (ei 2,0 ha ja 5,5 %). Muitakin eroavaisuuksia oikeaan suunnitelmassa nähden on.

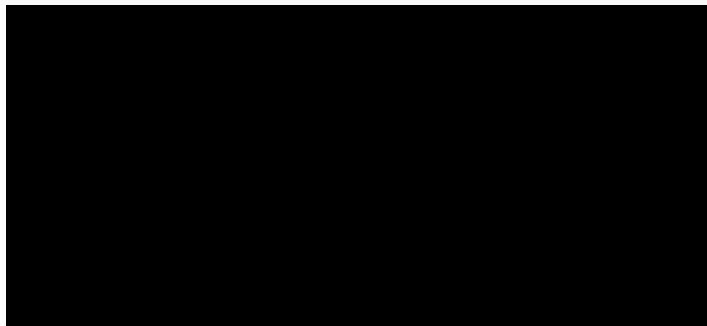
Liitteessä 3 määrätään, että vesienkäsittelyn teho lasketaan vuoden keskiarvona. Määräystä ei ole tarpeen muuttaa, mikäli yhtiön valitus puhdistustehon jaksoja koskevilta osin hyväksytään.

Kokonaisuutena tarkastellen aluehallintoviraston nyt asettamat puhdistusvaatimukset ovat tiukemmat kuin voimassa olevan luvan ja myös tiukemmat mitä muutoshakemuksen johdosta annetuissa lausunnoissa ym. on esitetty tai vaadittu. 19.10.2021 päivätyssä aloitteessa (asia 1) ei ole esitetty voimassa olevia tiukempien vaatimusten asettamista, ei numeerisina tai muulla tavoin. Yhtiön käsityksen mukaan päätös on *reformatio in peijus* -kiellon vastainen. Kieltoa sovelletaan myös valituksenalaista päätöstä koskevaan menettelyyn. YSL sisältää säännökset sellaisten tilanteiden varalta, joissa lupaa on mahdollista tietyin edellytyksin muuttaa esimerkiksi haitankärsijän vaatimuksesta tai antaa ratkaisu sen voimassaolosta. Sellaisista ei nyt ole kysymys.

Valitukseen sisältyvät kuormitus- ja pitoisuuslisäarvioinnit laatinut Afry Finland Oy.

Jyväskylässä, huhtikuun 27. päivänä 2023

NEOVA OY

LIITTEET Liite 1. Tarkkailun tulokset 2019-2022